

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7565; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

K volitvam v Nemčiji

Petkrat je bil lansko leto nemški narod politično voljen. Vsakokrat so se nemški volilci številno odzvali in proti volji tistih, ki so jih ponovno klicali pred volilno komisijo, nedvomno s svojimi glasovi za demokratične stranke spričali svojo voljo za republikansko, demokratično in parlamentarno vladavino. Ključni okrog Papena, starega prusovskega reakcionarca ni našla nikakega zaupanja v obeh nemških ljudstvih. Pa je vendar danes von Papez še vedno in znova na državnem krmilu, zavzema važno mesto podkancelerja v sedanji volilni vladi in naj bo že izvoljen ali ne, — po dosedanjih nazorih in poučnih izkušnjah skoraj smemo s precejšnjo gotovostjo trditi, da von Papez in njegova baronska klika tudi po volitvah 5. marca ne bo brez odločujočega vpliva na državno krmilo. Sprito tega se bo vsak vprašal: mar nima nemško ljudstvo nobene besede več pri vodstvu državnih poslov? Ali bo tudi v bodoče molče gledalo, da višjih desetstisoč mirno gospoduje po svoji volji brez ozira na jasno izraženo ljudsko voljo?

Sicer je res, da demokracija v Nemčiji ni bila nikdar globoko zasidrana. Pred vojno so odločilna politična mesta stalno bila v posesti »Herrenklubov«. Povojno republikansko desetletje je demokracijo sicer populariziralo a njene težkoče so socialni in politični reakcionarci znali na odločilnem mestu tako dolgo spletkarsko izrabljati, da so demokratični princip kompromitirali in ga s ponavljajočimi se volitvami osmešili. — Toda kljub temu ne smemo misliti, da so demokratične stranke bile lani s političnim razvojem zadovoljne in ga mirno, brez protesta sprejele. Nasprotno. Bilo je polno političnih demonstracij od strani centuruma, socialistov in tudi Hitler je našel mnogo toplih besedi v prilog demokracije — dokler ni prišel sam na vladno. Toda dalje si nobena stranka ni upala — in če bi se tudi upala, ne bi uspela. Kajti vladajoča klika je imela v svojih rokah — državni aparat, ki bi ga mahoma sprožila proti opoziciji, s čimer bi izid boja za slednjo postal jako dvomljiv. Vsemogočna država s preciznim upravnim in policijskim aparatom, je povsem nova činjenica, s katero se pred nekaj desetletji v političnih bojih ni bilo treba v taki meri računati, kar dejansko pomenja danes.

S kakimi sredstvi je n. pr. razpolagala država še koncem 18. stoletja in to pri vseh evropskih narodih? Ni imela ne vojaštva, ne denarja in skoraj nikakega pravega uradništva. Ogromnega drž. aparata pa tudi ni bilo treba, ker je bila stanovska organizacija še vedno živa in so stanovi brez drž. intervencij sami urejevali svoje zadeve. Stanove je razbil šele liberalizem in posebej še gospodarski kapitalizem, čigar nosilec je po francoski revoluciji postalo meščanstvo. Meščanstvo, ki je z revolucijo prišlo na površje, je ustvarilo v eni generaciji tako mogočno državno politično organizacijo, da so posledje revolucije v državi toliko kolikor izključene. V Evropi je le nasprotje od revolucije še mogoče, državni udar. Kajti država se je z desetletji izpopolnila v ogromno, vse obsegajočo mašinerijo, ki radi obilice sredstev, ki jih ima na razpolago, more delovati čisto precizno in ima v pregledu ne le posamične ljudske plasti, temveč celo vsakega poedinega državljanca, njegovo miselnost in delovanje. Samo na gumb je treba pritisniti, pa se sproži vladni stroj in njeni ukazi, želje in smernice v nekaj urah dosežejo gorske prebivalce najbolj oddaljenega selišča v državi. Nobena organizacija ne razpolaga s tako obširnimi aparati, kakor ga ima v rokah moderna država, ki je najbolj viden izraz in produkt sodobne civilizacije. Kdor razpolaga z državnim aparatom — more vsaj začasno — tudi proti volji ljudstva vladati. Kajti dovolj in hitrih sredstev ima na razpolago, da uduši lokalne izbruhe ljudske nejevolje. Politična zgodovina Nemčije zadnjega leta nam je za to zadosten dokaz.

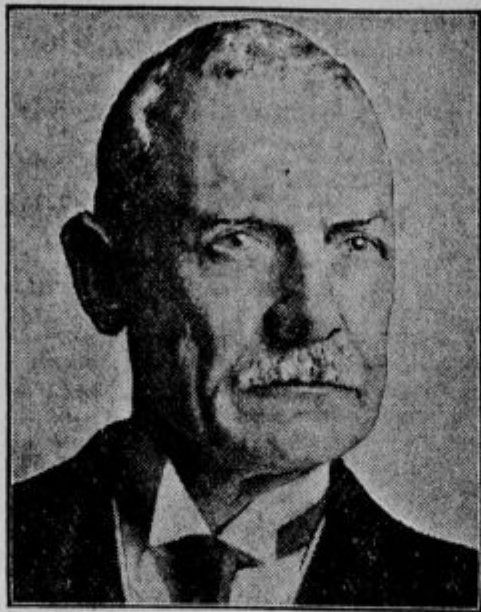
Tako ogromen porast državne sile in moči ima nekaj sončnih a še več senčnih strani, zato se nauk cerkve bori proti pretiranemu etatizmu javnega življenja. Predvsem vidimo, da se je povprečni človek iz ljudstva navadil, da pričakuje vse in izključno od države. Od nje zahteva, da se neposredno peča z vsako njegovo še tako brezposelno zadevico, pri tem pa pozablja, da je podobna državna tvorba sad človeškega truda in genialnosti, ki jo je večerašnji državljani imel pa je jutrišnji morda ne bo več zmogel. Ta brezbržnost za lastne državljanske dolžnosti, da postaja državna uprava vse bolj birokratičen stroj z mehaničnim pogonom, ki podhrablja življenje, absorbira sponzorne socialne podvige ter individualnih pobud sploh ne gleda rad. Tragičen proces podhrabljanja vsega javnega življenja je na diani. Družba je ustvarila državo kot orodje, da bi mogla bolje živeti. Nato pa se država postavi nad družbo in jo prisili, da živi izključno za državo. Klasično je ta novodobni etatizem formilirali avtor fašizma gosp. Mussolini v znanem, mnogo citiranem stavku: »Vse za državo, nič mimo države, nič proti državi. Država nad vse!« Seveda je fašizem našel ob svojem pojavu že kompletno in dobro organizirano državo, ki so jo oblikovali in organizirale prav tiste ideje in sile, ki jih sedaj pobija — namreč demokracija. Tudi posledje je brez dvoma fašizem marsikaj dosegel, vendar se bo že objektivni sodobnik, še bolj pa zgodovinar vprašal, v kakem razmerju so doseženi uspehi z žrtvami, ki jih je moral doprinesiti italijanski narod. Pri tem se bo izkazalo, da je demokracija brez ekstremnega pogona vseh drž. sil — kar je slučaj pri fašizmi — dosegla z manjšimi sredstvi mnogo večje in trajnejše uspehe.

Druge socialna nevarnost, ki jo je država omni-poteuca po svojem zgodovinskem razvoju prinesla s

Prvi uspehi „konstruktivnega“ režima Hitler-Papen-Hugenberg

Bavarska proglasi monarhijo?

Boj med Wittelsbachi in Hohenzollernci

Prince Ruprecht

Berlin, 20. febr. Govor, ki ga je imel bavarski ministrski predsednik dr. Held na svojem volilnem shodu v Ambergu, je silno vznemiril vladajoči triumvirat Hitler-Papen-Hugenberg. Da se Bavarska upira zaslužnemu od strani hitlerizma in pruskega militarizma ter da je ta odpor posebno v zadnjem času silno narasel, je bilo tu splošno znano, toda v Berlinu kljub temu niso pričakovali tako jasnih in odločilnih izjav iz Bavarske. »Bavarska vlada je tako oborožena,« je dejal dr. Held, »da bo lahko z orožjem zadušila vsak nasilen atentat na njeno samostojnost v okviru nemške države!«

Po zaslugi tritedenskega divjanja novega režima

Ki je učil tiskovno svobodo, si je prilastil vse državne ustanove za svojo volilno propagando in zasedel Prusijo, je napetost med Berlinom in Bavarsko, ki je predstavnica vseh dežel v borbi proti pruskiemu centralizmu, prišla tako daleč, da si danes stoji na nasproti oboja tabora z orožjem v rokah! Von Papen in Hugenberg nikakor ne prikrivata svojih priprav za obnovo monarhije pod nekdanjim žezlom Hohenzollercev, in sicer centralistične monarhije, medtem ko se Hitler še ni popolnoma odločil za ta načrt in sanja o lastni diktaturi nad vso Nemčijo.

Skrivnostni obiski v Berlinu

V monarhističnih vrstah je vse nekaj nervozno in v Berlin prihajajo na obisk osebe, ki so v neposredni zvezi z bivšim cesarjem. Tako je prispela semkaj žena bivšega cesarja Viljema Hermine z izgovorom, da bo prisotnovala otvoritvi nekega karitativnega društva, v resnici pa je njen namen ta, da stopi med intimno čaiarko v stik z elito nacionalističnih in monarhističnih krogov ter s Hitlerjevo okolico. Da gre za priprave za povratek Hohenzollercev, je pač jasno. Bivši prestolonaslednik Friderik Viljem je kupil veleposestvo Hohenhausen pri Kasselu in se bo tjakaj preselil iz dose-danjega bivališča v Šleziji. V tej zvezi poročajo, da namerava bivši cesar Viljem kupiti grad Bukenburg, ki je prav blizu posestva, ki ga je kupil prestolonaslednik.

Ruprecht proti Viljemu

V načrtu pruskih monarhistov je, da se proglasi zopet monarhija Hohenzollercev, medtem ko naj bi Bavarski vladal kak pruski princ, ker že hoče imeti Bavarska svojega vladarja. Toda v Monakovem so na vse poskuse, da bi si pruski militaristi za vedno osvojili svobodoljubno Bavarsko, reagirali nepričakovano ostro in zagrozili, da obnovijo bavarsko monarhijo ali pa vsaj, da postavijo bivšega prestolonaslednika Rupprehta iz rodovine Wittelsbachovcev za predsednika bavarske države. Bavarci bodo svojo grožnjo izvršili ne samo v slučaju, da bi v Berlinu obnovili monarhijo Hohen-

Dunajska vremenska napoved: Na vzhodu Avstrije bo še snežilo, drugod pa bo menjaje oblačno in se bo polagoma jasnilo. Temperatura bo podnevi nad ničlo.

seboj, obstoja v zapeljivi priložnosti, da vladajoča plast prične sebe identificirati z državo kot tako, med tem ko demokracija vedno gleda na državo kot lastnino in pridobitev vsega naroda. Poglejmo zopet v Nemčijo, kjer je njen zglej in primer trenutno najbolj aktualen. Dokler je bil Hitler v opoziciji, se je proti vladi Papena in Schleicherja boril iz demokratičnega načela, češ, da onadva nimata ljudstva za seboj in da je takšna vlada nevarnost za državo. Kakor hitro pa mu je bila izročena državna oblast, je mahoma pozabil demokratske principe in danes se s svojima pajdašema Papenom in Hugenbergom proti opoziciji ne bori kot opozicionalni stariki, ampak jih je enostavno proglasil za protidržavne. Centrum, ki je vodil Nemčijo v najhujših poveljih letih in čigar katoliško volilstvo je največ trpelo v svetovni vojni, — mora v sedanjem volilnem boju najprej šele dokazati, da ni proti državi, ampak le proti dik-

zollercev, temveč tudi v primeru, da bi sedanja berlinska vlada na katerikoli način hotela poseči v ustavne pravice bavarske dežele. Pri predsedniku republike Hindenburgu se je v posebni avdienci mudil predsednik bavarske stranke dr. Schäfer, ki je staremu maršalu orisal resničen položaj na Bavarskem.

„Bog s teboj, dežela bavarska“

Kakšno je razpoloženje v Monakovem, se je pokazalo prav v soboto, ko je množica v državnem gledališču s ploskanjem pozdravila princa Rupprehta, ko se je po dolgem času zopet pokazal v loži, da bi prisostvoval opereti »Der Vogel-händler«. Ovacije so dosegle višek, ko so v drugem dejanju na odru zapeli pesem »Bog s teboj, dežela Bavarska«. V listih bavarske ljudske stranke javno

zagovarjajo povratek Wittelsbachov

Tako n. pr. piše organ bavarskega predsednika dr. Helda »Der Regensburger Anzeiger«, da je po revoluciji v L. 1918 Bavarska prišla ob svoje železnice, ob svojo pošto in svoje banke. Škodo, katero ji je prizadela revolucija, je treba zopet popraviti. Rešitev za Bavarsko je v monarhistični misli in v njenem uveljavljanju tiči zadnja in največja rezerva Bavarske. V bavarskem kralju vidimo najboljše poročstvo za ohranitev bavarske države v bodočnosti.

V tukajšnjih vladnih krogih zaenkrat ne računajo z možnostjo, da bi Bavarska v najkrajšem času proglasila monarhijo, pač pa smatirajo za verjetno, da bo bivšega prestolonaslednika Rupprehta postavila

za predsednika lastne države

da bi si tako okrepila svojo pozicijo proti osrednji vladi. Za ta korak zadostuje dvetretjinska večina v deželnem zboru. Potrebno število glasov bavarske ljudske stranke lahko zbere s pomočjo socialnih demokratov, ki so bili doslej sicer vedno v opoziciji vendar so zdaj iz strahu pred Hitlerjevo poplavo pripravljeni glasovati za takšen predlog.

Diktatura triumvirata Hitler-Papen-Hugenberg je tako ustvarila v Nemčiji nov problem, ki spravlja v nevarnost obstoj države same.

Bav. min. predsednik Held

Krvav ples na Daljnem vzhodu

Japonci marširajo...

Tokio, 20. febr. Ž. 50.000 Japoncev z velikim številom mandžurskih čet, 100 japonskimi letali in številnimi tanki pričakujejo povelja generala Mue za pričetek ofenzive proti Džeholu. Medem je 150 tisoč kitajskih vojakov in dobrovoljcev zasedlo vse položaje okrog Džehola, ki se že po svoji prirodi da zelo ugodno braniti. Cesta med Jeholom in Pekinom je zasedena po tovornih avtomobilih, ki neprestano dovažajo municijo. Zdravniki v Pekingu z veliko naglico urejujejo zasilne bolnišnice. Vsak trenutek pričakujejo veliko japonsko ofenzivo.

bombardirajo...

London, 20. febr. Ž. V uradnem poročilu iz Pekinga se trdi, da Japonska koncentrirala svoje čete na črti Sanghaj-Kvanhajlu. Kitajska posadka v Hajlju junaško odbija japonske napade, dasiravno je sestavljena samo od enega pehotnega polka ter oddelka konjenice. Posadka je okrepljena tudi z nekaterimi dobrovoljskimi oddelki. Vojaški strokovnjaki dvomijo, če bo kitajska posadka, ki brani Hajlu, vzdržala vedno ostrejšim napadom Japon-

cev, ki neprestano bombardirajo omenjeno mesto iz zraka in s topovi.

in zapuščajo ZN

Tokio, 20. febr. Ž. Dopisnik Reuterjevega urada poroča, da je japonska vlada poslala svojo delegacijo v Zenevi brzojavko, v kateri sporoča snočni sklep vlade o izstopu iz Zveze narodov. Mikado se bo danes sestal z ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom ter potrdil sklep vlade o izstopu Japonske iz Zveze narodov.

Neutralna cona

Tokio, 20. febr. Ž. Japonsko zunanje ministrstvo je sporočilo dopisniku Reuterjevega urada, da bo Japonska najbrže v kratkem poslala noti v Peking in Nanking ter zahtevala umik kitajskih čet iz džeholke pokrajine, kakor tudi ustvaritev neutralne cone ob velikem kitajskem zidu. Japonci bodo stavili te zahteve radi tega, da jim ne bo treba razširiti operacije tudi na severno Kitajsko.

Nesocialen francoski proračun

Protestna stavka grozi

Pariz, 20. febr. Ž. Protesti proti vladnemu finančnemu načrtu postajajo vedno hujši. Danes so sklenili uradniki, da bodo po vsej Franciji napravili takozvano opominjevalno stavko, ki bo trajala en dan. Nato bodo vodili svoje posle po predpisih sprejetih resolucij. Istotako nameravajo stavkati vsi učitelji in poštni uradniki za eno uro, in sicer ob času največjega prometa. Nameščenci prevoznih družtev v Parizu so sklenili stavkati deset minut, istotako ob času najhujšega prometa. Od stavke so izvzeti edino železničarji in nameščenci podzemne železnice. Vlada se nahaja v izredno težkem položaju, ker ne more sprejeti zahtev raznih zvez in sindikatov, še manj pa jih more izpolniti. Gospodarski krogi in rentniki so odločni na-

aprotniki novih davkov ter zahtevajo varčevanje pri uradniških plačah. Radi tega so uradniki sklenili, da izvršijo danes opominjevalno stavko, in če ta ne bi zalegla, bodo pričeli z generalno stavko.

Fin. minister George Bonnet.

Proces proti dr. Vorkapiću

Belgrad, 20. febr. I. Pred državnim sodiščem za zaslišo države je bila danes prečitana ob pol 9 ob-sodba proti dr. Bičaniću in tovarišem. Obtoženi dr. Vorkapić, ki je v inozemstvu, je bil obsojen na 5 let roboje in izgubo čestitih pravic, dr. Bičanić na 3 leta roboje, v katero kazeno pa se mu všteje prestani preiskovalni zapor od 20. julija 1932 do danes. Dr. Iveta in dr. Valešić sta bila oproščena.

Po francosko-angleškem ultimatumu v Avstriji

Avstrija se brani - in grozi z „Anschlussom“

Dunaj, 20. febr. (Posebno telef. poročilo.) Šele s soboto je bilo objavljeno javnosti, da sta dne 11. februarja francoski in angleški poslaniki na Dunaju predala avstrijskemu zunanjemu ministru ostro noto, v kateri zahtevata, da naj Avstrija v 14 dneh odgovori, če bo izvedla vse zahteve, ki se tičejo tihotapljenja orožja iz Italije na Madjarsko, kateremu se slučajno prišli na sled v tovarnah v Hirtenbergu, kjer se je orožje na tihem popravljalo.

Skrb za posojilo

Skupna nota francoske in angleške vlade, ki ima ultimativni značaj, je povzročila v avstrijskih vladnih krogih veliko vznemirjenja. Še radi tega, ker sta takšna francoska in angleška vlada na tem, da podpisava Avstriji večje posojilo za njeno gospodarsko obnovo. Javnosti je sprva sprejela vsebino note desti mirno, toda govti del časopisja je, sledi, v tem brez dvoma uradnem namigu, celo zadevo dramatiliziral.

(In začel pisati o neopremljenosti francosko-angleških zahtev, o nevarnosti tega ultimatumu, ki se od vseskozičnih veselih posila razni mali razoroženi Avstriji, ter so hujkali vlado, naj kategorično odbije francosko-angleške zahteve v tej obliki, isto stališče je zavzel tudi nek ena države, iz katere je izviralo zaplenjeno orožje, ter Madjarske, kamor je bilo orožje namenjeno. Brez dvoma sta morali tudi ti dve državi dati dunajski vladi tajne diplomatske nasvete, naj se francosko-angleški noti kratkoma upre, če da se lahko zanasa na podporo obeh vlad, katerima se je pridružila sedaj se nemška vlada.

Potuha inozemstva

Avstrijska vlada je očividno postopala te nasvete, ker se je izvedelo iz krogov zunanjega ministristva na Dunaju, da nobena avstrijska vlada, ki bi takšne zahteve, podane v takšni obliki, sprejela, ne more obstati pred razjarjenim javnim mnenjem ponizane avstrijskega ljudstva. Izhajajoč iz te predpostavke negotovila avstrijsko zunanje ministristvo, da sploh nobena mednarodna pogodba ni bila prekršena, ker nebeza ne prepoveduje prevajanja orožja in municije preko avstrijskega ozemlja.

Nazaj k Nemčiji!

K temu pa prihajajo še drugi glasovi, ki očrtno kažejo politično ozadje tega incidenta. Nacionalistični tisk preglasno naglašal, da bo morala Avstrija priti nazaj k svoji stari politiki, to je okrepitvi zvezi z Nemčijo, ker samo na ta način bo v bodoče varna pred sličnimi ponizitvami. Sodobni državni kancler dr. Dollfuß bi moral zaradi tega podati ostavko in sestaviti bi se druga vlada, ki

Kapitalizem v službi politike

Ustanovimo „Vzhodno marko“

Originalni načrt francoskega publicista

Ženeva, 18. febr. 1935.

Vprašanje preureditve Podonavja v političnem in gospodarskem smislu je sedaj zopet stopilo v ospredje. Do sedaj nam je znano že večje število takihimenovanih podonavskih načrtov, ki se razlikujejo po tem, iz katere politične skupine držav izhajajo in kakšnim mednarodno-političnim in gospodarskim interesom odgovarjajo. Znan nam je italijanski načrt, znan Tardieu-jev načrt, znana prizadevanja dr. Beneša, znani načrti madjarskega politika dr. Hantosa, znani tudi najnovejši načrti, ki ga patronira romunski zunanji minister Titulescu. Tudi Poljska ima svojega, ki pa se ni zapustil izključno gospodarskega značaja in torej nima nikakih političnih zaključkov.

Načrti velekapitala

Toda najnovejši načrt o preureditvi Podonavja, ali bolje rečeno vse vzhodne Evrope pa izvira od znanega francoskega publicista Francis Delaisi-ja, dopisnika zveznega odbora za evropsko sodelovanje (Comité federal de la Co-operation Européenne) pri Zvezi narodov. Delaisi je znan radi svojih originalnih poletov v mednarodno politiko, na katero gleda izključno z oči gospodarstvenika, da ne rečemo velekapitalista. On ima sam originalne izmisleke, ki pa se navadno naslanjajo na zelo konkretne načrte evropskega in izvenevropskega velekapitala. Njegov načrt torej o katerem bom v naslednjem poročal, se lahko tolmači kot odsev zakulisnih razgovorov, ki so se vršili v senci Zveze narodov med predstavniki velike svetovne finance, ki ima tudi svoja zasedanja v Ženevi, kadarkoli se tam zbirajo velike zvezde mednarodne politike.

Kaj je „Vzhodna marka“?

Francis Delaisi namreč je iznašel za svoj obnovitveni načrt novo ozemlje, kateremu je dal originalno ime vzhodne marke. Podonavje je preveč zastarelo in je že dobilo neko osovraženo vsebino. Vzhodna marka je novo, neobrabljeno, z svežo vsebino. Delaisi-jeva vzhodna marka obsega ozemlje sledečih držav: Finska, Estonija, Latvija, Litva, Poljska, Madjarska, Avstrija, Jugoslavija, Romunija, Bolgarija in Grčija na nad 5000 km dolgi črti od severnega polarnega morja pa do Sredozemlja. V Vzhodni marki prebiva okroglo 90 milijonov ljudi.

Mesto politične — prometna ustava

Delaisi predgre mimo vseh narodno-političnih težav in predlaga kot prvo, da mora njegova Vzhodna marka dobiti takoj čisto prometno organizacijo, ki bi njenemu gospodarstvu dala večjo gibčnost. Delaisi je izračunal, da bi to enotno s prometno ustavo povezano ozemlje potrebovalo 400.000 km avto-cest in 571.000 avtomobilov ter kakih 5000 km novih železniških linij in 3000 km novih vodnih kanalov, če bi ga hoteli priključiti območju svetovnega gospodarstva. On je celo v stano povedati, da bi bilo potrebnih 5 milijarde 200 milijonov dolarjev (224 milijard Din) za izvedbo gradbenega programa za navedene nove prometne zveze.

bi se uprja francoski politiki, ki bi rada Avstrijo potisnila v Malo zvezco, ter z njo začela iskati možnost združitve z Nemčijo. V isti sapi se imenuje

močnejša zveza z Madjarsko in Italijo

kar je v obeh državah naslo zelo simpatičen odmev. Avstrija bo postala, če se ne bo znala zdržati nad raznimi mednarodnimi političnimi intrigami, ki se plečejo na njenem ozemlju, lahek plen revizijskega bloka držav. Ta možnost je silno blizu, če pomislimo, da sta pa okrepitvi Male zveze Hitlerjeva Nemčija in Italija še bolj kot prej odločeni, da odgovorita na izzivanje držav Male zveze.

Govor v Celovcu

Včeraj je imel avstrijski zvezni podkancler Winkler govor v Celovcu. V tem govoru je med drugim dejal, da so se pogajanja za posojilo zaradi hirtensberške afere nekoliko zavlekla in prav tako tudi ureditev vprašanja »Kreditanstalt«. Podkancler misli, da se je splošni položaj poslabšal, vendar se Avstrija zaveda svoje državne avtoritete in zato zahteva, da pride vsa stvar pred Društvo narodov. Dalje je Winkler naglasil, da bo ta točen kritičen za avstrijsko vlado.

Včerajšnje izjave podkanclerja dr. Winklerja so edine, ki jih more dati država, ki misli na svoje pravice in svoje dostojanstvo, piše o govoru »Giornale d'Italia«.

Hitler kliče Avstrijce ...

Dunaj, 20. febr. Vodja avstrijske nacionalno-socialistične stranke Proch in nemški poslanec Habicht, ki je generalni inspektor hirtensberške v Avstriji, sta dobila brzojavko, v kateri ju Hitler nujno poziva k sebi v Berlin. V političnih krogih sodijo, da je to v zvezi z razvojem hirtensberške afere.

Avstrijski: Ne!

Dunaj, 20. febr. Tg. Koncem tega tedna namrava avstrijska vlada obvestiti francoskega in angleškega poslanika v kakšnem stanju se nahaja popravilo orožja. Puške, ki predstavljajo vrednost 4 milijonov lir, so na razpolago pošiljateljju Cortese kot lastniku, ko bodo dela v Hirtenbergu končana. To se bo sporočilo zapadnim veselim. S tem pa smatra avstrijska vlada svojo nalogo v tej zadevi za končano. Če bi mala antanta ali zapadne velesile hotele spraviti še pred Svet Zveze narčdov ali pred haško razsodišče, čakajo na Dunaju tudi za ta korak mirno, ker ne more položaja nič spremeniti. Pri tej priliki bo vlada samo porabila priliko, da se bo takrat pritožila radi nezastitene osiroti v tonu pri diplomatskem občevanju z Avstrijo.

224 milijard dinar'ev

Ta ogromna vsota denarja bi se po njegovem mnenju lahko dobila in bi bila že v petih letih obroklih izplačana. Kako? »Ni potrebno, odgovarja Delaisi sam, da nam prizadete države, ki bi Vzhodno marko sestavljale, dajo kakšno garancijo ali da nam plačujejo kakšen denar. Mi bi od njih zahtevali samo, da nam prodajo znesek vseh prometnih davkov na avtomobile, ki se bodo po novih cestah vozili ter trošarinjski davek na bencin. Na drugi strani pa bi se ustanovila iz vseh industrij, ki bi pri prometno-gradbenem načrtu sodelovale, ena sama velika »Holding-družba, ki bi izdala posebne obligacije. Sodelovala bi v prvi vrsti vsa težka industrija in petrolejska podjetja. Vse denar bi se izročil v upravo Mednarodne reparacijske banke v Baselu, ki bi podletja financirala in bi na ta način vršila vlogo kontrolorja, revizorja in kasirja te holding-družbe, ki si je stavila nalogo, da obnovi Vzhodno marko.

Poglejmo načrta v obraz

Iz tega se že vidi, kakšno je kapitalistično in politično ozadje tega tako romantičnega načrta. Bogati evropski zapad, kjer danes denar gnije v brezdelju, bi rad obnovil osiromašeni vzhod, brez garancij in brez varstva, ker ve, da bi s prometnimi sredstvi, ki bi ostala pod njegovim varstvom, lahko nadzoroval in izkoristil celo 90 milijonsko Vzhodno marko.

Angelo Herrera

predsednik španske Kat. akcije

Barcelona, 20. febr. Tg. Iz Madrida poročajo, da bo dosedanj ravnatelj največjega katoliškega lista v Španiji »El Debate«, katerega je vodil 22 let, g. Angelo Herrera, zapustil uredništvo in časnikarstvo in se posvetil izključno vodstvu Katoliške akcije v Španiji. Angelo Herrera spada k najduhovitejšim in najspesobnejšim katoliškim možem nove Španije. V 22 letih svojega delovanja pri »El Debate« je pokazal svoje organizatorske zmožnosti, ker je iz malega brezpomembnega lista ustvaril dnevnik, ki spada med največje in najbolj informirane v državi. V teku let je v tesni zvezi s svojim listom ustanovil celo vrsto katoliških listov, druge je pokupil ter tako ustvaril siljen časnikarski aparat, s katerim je obvladal špansko javno mnenje in mogel služiti veliki zamisli, ki jo je postavil na čelo svojega lista: služiti nad političnimi strankami, nad socialnimi nasprotniki, nad nacionalnimi problemi. Cerkev, razlagati pri vsakem dnevnem problemu katoliško stališče in nujevati v bravelih duhu spoštovanja do sv. obeh. Njegovo delo je tudi katoliška informativna agencija, katere je oskrbovala vse »El Debate« podrejen liste s točnimi, dobro kontroliranimi vestmi. Njegovo delo je tudi posebna časnikarska šola, ki je dajala izurjen uredniški in reporterski naraščaj njegovemu listu in podeželskim podružnicam.

Italijanski kralj v Egiptu

Aleksandrija, 20. februarja. AA. Davi ob 8 sta semkaj prispela italijanski kralj in kraljica. Kraljevska jachta je spremljala 6 vojnih ladij. Ob 10 je italijanska kraljevska dvojica odstopala v Kairo

Zbližanje med Francijo-Rusijo

Sovjetska vojaška misija v Parizu

Pariz, 20. febr. Tg. »L'Ordre« poroča, da je pred kratkim bivala v Parizu vojaška misija, ki se je z vrhovnim poveljnikom generalom Weygandom sporazumela o medsebojni izmenjavi vojaških atašejev. List izraža mnenje, da je to za Francijo prav majhna korist, ker bodo samo Rusi malo vedeli, kaj se godi v Franciji, ne pa tudi narobe. »Action Française« je že pred kratkim po-

ročalo, da je ruska misija izvršila v Franciji velike nakupe orožja. Tako je kupila strojne puške pri tvrdki Hotchiss, dočim se je tvrdka Schmeider-Creuzot branila sprejeti Ruse. Francoska vojaška uprava pa da jih je zelo počastila in jim pokazala na vojaškem stališču celo svoj najnovejši do sedaj prikrivani model lahkih poljskih topov.

Iz Narodnega predstavništva

Seja senata

Belgrad, 20. febr. I. Današnja seja senata se je pričela ob pol 12. Po izvršenih formalnostih je prečital Milan Popović, poročevalec večine odbora, ki je proučeval zakonski osnutek o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah narodnih poslancev. — Za Popovičem je dobil besedo notranji minister Lazić, ki je v daljšem govoru obrazložil sistem predloženega zakonskega osnutka ter prošil senat, da ga sprejme.

Zopet „federacija“

Poročevalec večine je nato podrobno razlagal posamezne člene predloženega zakonskega osnutka. V svojem govoru se je dotaknil tudi raznih deklaracij, ki so bile izdane v zadnjem času, ter je poudaril za unitaristično ureditev države. Popović nato ugotavlja, da se je v resnici pojavilo vprašanje federacije, kar pa smatra za nezdrav pojav. Ob koncu svojega govora izjavlja, da je bilo v odboru, ki je proučeval zakonski osnutek, izraženo načelo obveznega javnega glasovanja, ker je bolje, da to izvrši zakonodajalec kot pa poltija. V pogledu tajnega glasovanja pa je izjavil, da ni predvideno v ustavi, kakor to kaže zatrjuje opozicija. Današnja seja senata je bila nato zaključena in se bo nadaljevala jutri dopoldne ob 10 z istim dnevnim redom.

Seja skupščine

Belgrad, 20. febr. I. Na današnji seji narodne skupščine je bila po izvršenih formalnostih prečitala interpelacija narodnega poslancev dr. Lončarjeviča in tovarišev na notranjega ministra, v kateri ga vprašujejo, če mu je znano, da so policijski organi v Virovitici tako prepleli bivšega občinskega načelnika v Djakovu Dragana Devčića, da se sedaj skoraj ganiti ne more. Enako so bili trpinčeni tudi hrvatski omladinci v Sremski Mitrovici. Nato je bilo sporočeno, da je minister za socialno politiko in narodno zdravje predložil skupščini zak. predlog o pobijanju spolnih boleznih. Za prečes predloženega zakona, osnutka bo izvoljen poseben odbor.

Skrivnostna smrt prevžitkarice

Slov. Bistrica, 20. februarja.

Predvčerajšnjim se je vračal kol običajno mali nezakonski sin bivše poselnice, in sedanje prevžitkarice Marijo Hubar v Zg. Poljskavi domov iz šole v Bukovci. Hubar po navadi je segel mali Tonček v špranjo pod vrati sobe, v kateri sta stanovala z materjo, po ključ, pa ga ni našel na običajnem mestu. Pogledal je skozi špranjo ter je opazil ključ, ki je 3 metre stran od vrat v sobi, hkrati pa je začuden zagledal postavlo matere, v njej močno izraženo. Ker se mati na ponovne dečkove ključ ni zganila, je s palico spravil ključ do vrat, da ga je dosegel z roko, ter odklenil vrata.

Prizor, ki se mu je nudil je bil strašovit. Sin je našel svojo mater mrtvo sredi sobe ležati na tleh. S presunljivim krikom je pobegnil iz sobe ter priključil bližnjega lastnika Lucežnika in njegove domače ženske.

Gospodar je takoj ukazal ženskam, da mrtvo umijejo, jo preoblečejo ter položijo na poto. Pripravil je nato vse potrebno za pogreb. Naslednjega dne, s soboto, pa je prišel ogledat pokojnico miriški oglednik Ivan Bolha. Sumljivo se mu je zdelo, da je bila pokojnica okoli vratu zavezana z rulo ter je imela na obrazu več prask.

Odstranil je rulo z vratu ter v svoje največje presenečenje odkril na grlu močne podplutbe, ki bi lahko izvirale od davljenja. Miriški oglednik je

Občni zbor sadnih trgovcev v Mariboru

Naša sadna trgovina

Maribor, 19. febr.

Komaj od jeseni obstoja organizacija naših sadnih trgovcev in izvoznikov, ki je bila ustanovljena sredi najvzvišenejske lanske sadne kampanje. Pa je že po komaj polletnem njenem obstoju občutili v naši sadni trgovini razveseljav napredek, ki ga je treba pripisati izključno delu in vplivu navedenega Zdrženja. Sadna trgovina se je pri nas še do nedaša smatrala za dobrodošel postranski zaslužek, vsakdo se je smatral upravičenega udeleževati se v tem poslu, nakupovati in celo izvažati sadje. Posledice tega naziranja so bile dokaj žalostne. Sušmarstvo se je razbोधilo, ubilo je ugled neke samo naši sadni trgovini, temveč celo našemu sadju na inozemskih tržiščih, obenem pa je odprlo na stečaj vrata raznim nerečnim inozemskim trgovcem, ki so prišli k nam eksploatirati še neizrabljeno panogo našega gospodarstva ter so odnašali iz države silne dobičke. V kratki dobi pa se je posrečilo Zdrženju skoro popolnoma zatreti sušmarstvo, upostavljal se je zopet ugled naše sadne trgovine ter uveljavilo načelo, da je sadna trgovina ena naših najvzvišenejših gospodarskih panog, ki bo zlasti v bodočnosti imela v sadju veljavno ulogo. Zdrženje je izposlovalo strogo oblastveno nadzorstvo sadnega trgovanja, reguliralo je vprašanje sadnih nakupovalcev ter izključilo iz tega posla vse nesolidne osebe. Izdalo bo enotne legitimacije za te nakupovalce, ki bodo znatno olajšale kontrole. Tudi nova izvozna uverjenja bo izdajala Centralna komisija za izvoz sadja v Belgradu samo potom Zdrženja; na ta način se bo preprečila dosedaj žalibog običajna prodaja takih uverenj nepoklicanim osebam. Prodrlo je na zadnji konferenci sadnih izvoznikov, ki se je vršila dne 5. in 6. februarja v Belgradu s svojo zahtevo, da se uveljavi dosedanj način pakovanja jabolk, ki je običajen v Sloveniji, na področju cele države. Zdrženje je organiziralo lepo uspešno sadno razstavo v okviru mariborskih jesenskih prireditelj.

Danes popoldne se je vršil v prostorih hotela Orel I. redni občni zbor navedenega Zdrženja. Vodil in otvoril ga je predsednik veletrgovec Srečko Krajnc iz Pesnice, ki je obširno poročal o vseh težavah, s katerimi se je morala organizacija skrajno boriti ter jih je srečno prebrodila. V imenu zbornice TOI je pozdravil zborovalce tajnik dr. Pless, ki je opozarjal na važnost strokovne organizacije v naši sadni trgovini. Obširno in temeljito poročilo

Debata o občinskem zakonu

Nato so prešli na dnevni red in so prečesali zakonski osnutek o spremembah občinskega zakona. Poslanec Dragović je ponovno izjavil, da bo glasoval proti predloženemu zakonskemu osnutku. On je mnenja, da skupščinska večina ne bo zapirala oči pred tako reakcionarnim zakonom, ampak da bo pravilno razumevala samoupravo, ki je potrebna sodobni občini, in bo tudi ona glasovala poltice.

„Zakon o samoupravi“

Za Dragovičem je govoril dr. Kešeljevič, ki je izjavil,

da se v predloženem zakonskem osnutku omenja beseda »samouprava« samo štirikrat.

Zato tak zakon, tako pravi dr. Kešeljevič, ni zakon o samoupravi.

(Dvo-rana protestira proti takemu načinu izražanja.) Dr. Kešeljevič je nadaljeval: Sami boste videli, kakšno zadovoljstvo bo nastalo v Ščibici, ko se bo pričel izvajati ta občinski zakon. V Dalmaciji bo narod od veselja plesal. V Sloveniji bodo prepevali in plesali, zato ker je to najidealnejši in najlepši zakon za njihovo skrb v Evropi. Zato vam na tem samo čestitam. (Dolga burna protesta.)

S tem je bila današnja debata izrpana ter se je takoj prešlo na glasovanje v načelu. Vsega je glasovalo 200 poslancev, od teh 183 za, 17 pa proti predloženemu zakonskemu predlogu. Skupščina je s tem sprejela zakonski predlog o spremembah in dopolnitvah zakona o občinah v načelu.

Prihodnja seja bo jutri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. izvolitev odbora za proučevanje zakonskega predloga o ustanovitvi novih okrajev: medrškega, maglovskega in besunsko-grahovskega, 2. nadaljevanje prečesa zakonskega predloga o občinah v podrobnostih.

takej prijavil zadevo pragerskim orožnikom, ki so se nemudoma podali na lice mesta. Tudi orožniki se prišli do prepročanja, da je bila smrt Hubarjeve nasilna.

Prišli so zasliševati hišne stanovalce. Ženske so izjavile, da so slišale nekako med pol 10 in pol 12 neko stokanje v sobi, niso si pa bile na jasnem, kaj se godi. Nato so orožniki zašli za gospodarka Lucežnika, ki pa tudi ni mogel ničesar pojasniti. Ukraji pa ni mogel navesti, kje bi se bil nudil med časom, ko se je verjetno zgodil zločin nad pekejnico. Ko so orožniki se opazili na njegovih rekah krvave sledove, je dejal, da je imel pred par dnevi furek (koleno) in da je se od takrat krvav. Orožniki so ga radi podpreli s samo aretirali. Popoldne se je vršila v mariborski Zgornji Poljskavi obdukcija pokojnice. V sodni komisiji so bili: sodnik Čerar, zdravnik dr. Jagodič iz Slov. Bistrice in dr. Klasine iz Pragerskega ter zapisnikar Pernek. Zdravnika sta ugotovila, da je bila pokojnica zadavljena. Napadena je bila od zadaj. Morilec je moral z eno roko držati za usta, da ni mogla klicati na pomoč, z drugo roko pa jo je zgrabil za grlo ter ji s strahovitim pritiskom strl hrustanec v goltanec. Na vratu so se poznali trikratni prijemi prstov, poleg tega pa je imela še 5 cm dolgo rano na levem boku.

Osebnosti

Belgrad, 20. febr. AA. Z ukazom kralja sta upokojena: g. Anten Dolenc, davčni inšpektor 6. skup. pri davčni upravi v Murski Soboti in gosp. Tomo Tavčar, višji davčni kontrolor pri davčni upravi v Kranju, za pomočnika prosvetnega ministra v 2. skup. 2. stopnji je postavljen dr. Vladimir Dvorniković, inšpektor prosvetnega ministristva v 3. skup. 2. stopnji, za profesorico v 7. skupini na realni gimnaziji v Karlovcu Milka Simovičeva, asistentka na univerzi v Belgradu, premeščena je v prosvetno ministristvo za inspektorja v 3. skup. 1. stopnji Karel Prijatelj, profesor klas. gimnazije v Mariboru, v isti skupini in stopnji.

Ali ste že poravnali naročnino?

SCHICHTOVO JELEN MILO

upotrebljavajo

varčne gospodinje

Razprava pred državnim sodiščem

Belgrad, 20. svečana.

Zaradi dogodkov, ki so se dogajali 22. maja v Senčurju pri Kranju ob priliki Barletovega shoda, istega dne v Primskovem pri Kranju o priliki shoda poslanca Mravlje, istega dne v Dolu pod Ljubljano, 15. maja v Mengšu in 22. maja pri Sv. Trojici, je oblast takoj započela strogo preiskavo. Mnogo oseb je zaradi tega bilo klicanih pred sodišče ali vsaj v daljši ali krajši preiskovalni zapor.

Zoper 12 obtožencev je akt šel pred državno sodišče za zaščito države v Belgrad, ki je danes začelo razpravljati proti njim.

Razpravo vodi predsednik Dragotin Bubanj iz Zagreba; člani senata pa so: Trajko Stamenković in Milorad Kurtović (oba sodnika belgrajskega kasacijskega sodišča), Vladimir Margetić, sodnik sodnega stola v Zagrebu, dr. Anton Stuhlec od višjega državnega sodišča v Ljubljani, Vojislav Paljić, sodnik apelacijskega sodišča v Beogradu, in Svetomir Mihajlović, sodnik okrožnega sodišča v Beogradu.

Ob 9.45 dopoldne je predsednik Dragotin Bubanj veliki obtožnici privedel v dvorano, v kateri je bilo polno poslušalcev, posebej Slovencev.

Obtoženi so:

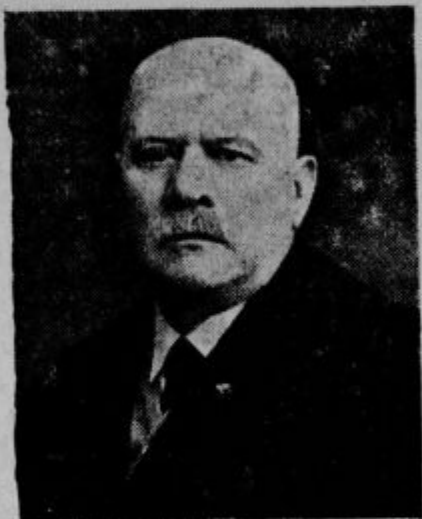
1. Janez Brodar, posestnik in bivši narodni poslanec, iz Hrastja pri Kranju, rojen 1885, oženjen in oče šestih otrok v starosti 4 do 16 let. Sedaj je v preiskovalnem zaporu v Belgradu zaradi dogodkov o priliki Barletovega shoda v Senčurju dne 22. maja. Zagovarja ga odvetnik dr. Jure Adlešić iz Ljubljane.

2. Anton Umanik, posestnik in bivši oblastni poslanec, iz Senčurja pri Kranju, rojen 1887, oženjen in oče šestih otrok v starosti 2 do 15 let. Tudi on je zaprt v preiskovalnem zaporu v Belgradu zaradi dogodkov ob Barletovem shodu v Senčurju. Zagovarja ga odvetnik dr. Jaka Mohorič iz Ljubljane.

3. Janez Strein, posestnik in bivši narodni poslanec, v Kaplji vasi pri Komendi, rojen leta 1885, oženjen, oče 9 otrok v starosti 3 do 21 let. Ivan Strein je zaprt v preiskovalnem zaporu v Belgradu zaradi dogodkov 15. maja v Mengšu. Zagovarja ga odvetnik dr. Miha Krek iz Ljubljane.

60 letnica samostojnega obrtnika

Ključavničarski mojster Ivan Sirak v Mariboru

Maribor.

Eden najbolj priljubljenih in popularnih osebnosti v Mariboru je ključavničarski mojster, občinski svetnik in hišni posestnik Ivan Sirak. Te dni je obhajal g. Sirak 60 letnico, odkar je samostojen obrtnik. Slavljence uživa posebno med obrtništvom velik ugled. Radi tega mu je tudi mariborsko obrtnišvo priredilo za njegov jubilej lepo slavlje v hotelu pri Orli. Govorniki, posebno ključavničarski mojster g. Kumerc, so slavili velike zasluge glede obrtnišva in splošnosti.

Sirak Ivan, rojen 15. februarja 1860 pri Sv. Ju-

Dr. Fr. Sušnik:

Prevaljska legenda

1. Sveti Lenart gre na bojišče pot.

Morda je bilo to pred davnimi leti na neki poljni večer, ko je rajni Karjzer večno luč odzvonil in zaklepal podfarno kačev svetega Lenarta na Platu.

Ko je prišel s samotnega brega domov, je čudno molčal. Bog ve, morda je kaj videl ali čul. Tisti večer si je sveti s Plata razklenil za rjavelo verigo, stopil s oltarja in na iskrem konju zdržal čez Kal, zagnal se in preletel leški graben pa obstal na Ladrskem vrhu.

»Ali bi bil nad leška?« je preudarjal.

»Ne bom! — Stara sta, pa bi težko čakala.« Zbodel je rjavca, skočil čez Prevalje, da so ostale globoko pod njim, in pristal pred leseno kapelico na Brinjevi gori.

»Glej jih!« Še zdaj jima niso postavili cerkve, je pogodrnjal, ko je zagledal kamnite sklade na okoli.

Udaril je trikrat na perele duri, da so se kar vdale in odprle.

»In nomine Domini!« je zaklical.

Sveta Kozma in Damijan sta se pohlevno priklonila:

»Hvaljen Jezus!«

»Amen!« je pritrdil sveti s Plata. »Ali sta že tu pot?«

Stopila sta za Lenartom iz kapele, dvignila oči v zvezdato nebo in zašepetala molitev.

»Prošnjiki vama dajo menda časa dovolj, pa si jo sama pozidajta! Drugače si je ne učakata.«

Sveta zdravnik sta se nasmešnila:

»Za naju je že dobro tako.«

Lenart je skočil na konja in se zasukal med borovjem.

»Ali sva zadnja?« je zaskrbelo brinjegorska.

»Prva sta, prva.« ju je potolažil in se podal po obronku, se z jase vzel in zletel na hribček k sveti Barbari.

Koj se je pripravila, položila krono in kelih na oltar in zataknila ovenelo lilijo, da se ji je na prsih pomladila.

»Sestra,« se ji je priklonil božji sel. »Gospod te vabi.«

»Gospod,« se je stresla in sladko vznemirila. Prekrižala je roki na prsih, pobesila oči in odšla po cesti.

Sveti s Plata pa je šnil navkreber čez gozd na vrh in zopet na drugo stran. Pod njim so migljale drobne lučke po mirni soteski in se zvijale v trudi procesiji.

»V jame gredo. Zemlja jih tišči in ključ, da nič navzgor gledati ne morejo.«

Pred leškima cerkvama je obstal, konja spustil in mu tlesnil, da je zahzral in odletel v mrak. Sel je najprej h gornji po svetega Volbenka in z njim stopil po sosedo, sveto Ano. Pred vrati sta ji rahlo poklašjala in počakala.

»Dober večer!« jo je strumno pozdravil sveti s Plata.

»Dober večer!« se je priklonil sosed škof. Ponizno je odgovorila in se zavila v sivo haljo.

»Na Poljano bo slaba pot.«

Mogočno je koratil Lenart po globači navzdol, da sta ga leška komaj dohajala.

»Ho-ho!« se je za ovinka oglasil in očakoval.

»Planinec je,« ga je pravičil škof.

Škof Slomšek nas pozivlje

Srbimo za zapuščene otroke

Naš nepozabni škof Slomšek pravi: »Kjer ljubezen kraljuje, tam se dobro stanuje.« Ob Slomškovem času je kraljevala vsepovsod po slovenskih domovih in družinah. »To je zame tolažilni dokaz,« je mogoč tedaj reči apostol Slovencev, »da sem našel dobro zemljo in da bo krščanstvo pri nas prineslo dobrih sadov. Danes je moje veselje popolno, ker sem v številni družbi dobrodelne krščanske ljubezni, kjer si vsi prijazno podajajo roke za družstvo, ki naj bo svetla zvezda boljše bodočnosti. Kjer pa vlada ljubezen, tam dela velike reči.«

To je vedel in videl svoj čas v Slovincih škof Slomšek, to doživlja in skuša v Hrvatih »Društvo za narodno zaščito« in »Hrvatski Radiš«. Človek mora občudovati veliko dobrodelno in kulturno delo, ki ga vršita ti dve hrvatski društvi. »Zaščita« je namestila nad šestdeset tisoč otrok ubožnih staršev pri prenočitvenih posestnikih. V dobrodelne namene je razdelila od l. 1914 do danes nad dva in dvajset milijonov dinarjev. »Radiš« pa je nastavljal nad petnajst tisoč dečkov v razne obrti.

Podobno hoče delovati tudi dobrodelno društvo Varstvo. »Uboge boste imeli vedno med seboj,« je dejal Zveličar in je s tem ubožstvo izročil v oskrbo krščanski ljubezni. »Večja je ljubezen, manjša je potreba,« piše škof Slomšek in nadaljuje: »Razločevati moramo dvojno ubožstvo: duhovno in telesno. Telesnega ubožstva ni mogoče preložiti, dokler kje duhovno teži; kakaj to drugo je vzrok prvega. Zato bodi naša prva skrb, da preprečimo duhovno moralno ubožstvo z versko vzgojo mnogih nezavarovanih otrok. Na naših ulicah in cestah srečavam toliko otrok, ki tavajo okrog, brez vzgoje in bodo muku za prihodnost. Lenoba je začetek vseh hudobij. Delo in verska vzgoja je za srčanstvo v mladosti edino zdravilo. Smotrena verska vzgoja more iz otrok storiti vse; in večja zasluga je, če ubožstvo prepreči, nego če koga iz brezdnja gorja potegnesh. V to pa je potreba materinskih oči in materinskih src, ki bodo prej vidijo in bolje umejo ko uradne osebe. Ljubezen dobrih krščanskih žena je iznajdljiva zlasti v detinskem svetu. Zato pravi Zveličar: Žena ima veliko žalost, pa tudi veliko radost, če je človek rojen. Kakšna radost, če morete po posebnem društvu vračati človeški družbi, državi in Cerkvi — nebesom koristne člane, ki bi bili sicer zgubljeni.«

Tako priporoča Slomškova apostolska beseda skrb in vzgojo zapuščenih in zanemarenih otrok. Lepše ni mogoče priporočati nujnost in važnost društva Varstva nego z navedeno Slomškovo prošnjo. Kakor tudi ni mogoče lepše proslaviti Slomškovega spomina nego z občujajom in rešujočim delom za uboga mladino.

Dobrodelno društvo Varstvo hoče vršiti to veliko Slomškovo željo in nalogo. Zaenkrat hoče: 1. kolonizirati slovenske siromašne otroke in sirote med dobre slovenske družine; 2. nameščati trgovske, obrtne, industrijske in kmetijske učence.

Toda društvo Varstvo ne more dosegati svojega namena, ako ga ne podpirajo vsi sloji prebivalstva, eni z denarnimi podporami, drugi s tem, da sprejmejo siromašne otroke na prehrano in vzgojo ali da sprejmejo potrebne učence. Društvo je že odprlo pisarno, ki se nahaja v Ljubljani, Dunajska cesta 17 (prilike, vhod s ceste). Siromašni starši, ki v sedanjih stiskah ne morejo preživljati svojih otrok, naj se obrnejo na društvo Varstvo, da poišče dobre ljudi, ki bodo vzeli otroke na prehrano za krajšo ali daljšo dobo. Oni starši, ki bi radi dali svoje otroke učiti rokodelstva ali kaj drugega, se naj istotako obrnejo na Varstvo, da jim skuša ustreči. Obratoma se na vse sloje prebivalstva, da širijo namene Varstva in da društvo vsepovsod priporočajo v gnotno podporo. Sprejme se vsak najmanjši znesek.

Ponovno dvigamo Slomškovo prošnjo z besedo: »Veliko smo že storili, bodi hvala Bogu in Vam: pa veliko nam je še storiti, da oskrbimo, česar je v sedanjih časih treba, kakor vsakdanjega kruha. Naši bogati sosedje imajo mnogo (siromašni mladini) v telesno in duhovno pomoč. Mi imamo vsega tega še malo. Pa eno imamo: Vaše dobro, usmiljenje sree. Dobro sree pa iz ljubezni do Boga velike reči stori, in če jih ne stori, pa ni pravo dobro sree. Nas v kratkih letih ne bo več na svetu; v hišo večnosti pojdemo uživati, kar smo dobrega storili. Naša lepa in dobra dela pa ostanajo Bogu v čast in našim potomcem v dušno korist in radost.«

Ako bomo to iskreno in priskreno pisano be-

sedo nesmrtnega prijatelja našega in naše mladine, spet ne moremo njegovi ganljivi prošnji pritrlditi ko z njegovim zatrdilom: »Bilo bi kamen naše sree, katero bi se ne usmili in ne pomagalo hitro po svoji zmocnosti. Saj ne vemo, kaj nas čaka; to pa tudi vemo dobro, da bomo usmiljenje našli, ako usmiljenje izkazujemo... Zaupam, da se Vam ne bom zameril, ako priskreno te uboge sirote Vašemu usmiljenju priporočam. Kristus nam obeta, da kar njim storimo, on hoče biti nam plačnik. Storiteli kolikor morete, naj si bo v denarjih ali pr v drugih rečeh. Dobri Bog, kateremu je ljubo, ako si verniki kakor bratje in sestre pomagajo, hoče tudi nam pomagati in nam stoterno povrniti.«

S tem Slomškovi opominom trika dobrodelno društvo Varstvo v Slomškovem spominskem letu na vsa dobrohotna sree. Naša usmiljenost in dobrodelnost naj pokaže in dokazuje svetu, da v Slovincih resnično živi Slomškov duh in spomin.«

Dobrodelno društvo »Varstvo«, Ljubljana.

Karitas v Novem mestu

Novo mesto, 18. februarja.

Izredno težke gospodarske razmere in denarna kriza v popolnoma agrarnem okraju vpliva tudi na dohodke karitativnih organizacij. To razvidimo tudi iz te dni nam poslanega poročila novomeške Vincencijeve konference sv. Nikolaja. Kljub težkim časom je vendar vršila konferenca svojo veliko nalogo. Skrbela je za uboge, betežne in tolažbe potrebne. Iz poročila je razvidno, da je imela v letu 1932 38 sej, katerih so se delovni člani vestno udeleževali. Podpirala je siromake redno vsak mesec z živili. V izrednih slučajih je pomagala tudi z obleko, obutvijo in prispevki za stanovanje. Mesečno je podpirala stalno 24 siromakov, med temi sedem večinskih družin. Za božič je poskrbela izredno podporo revnim družinam in nekaterim posameznim revšem.

Dohodkov je imela 8682 Din, izdatkov pa 9907 Din. Primanjkljaj se je kril s prebitkom iz l. 1931.

Konferenca je dobila darove in prispevke od podpornih članov. Večje ali manjše zneske so darovali dobri ljudje namesto vencev ali cvetja na grob rajnih. Banska uprava je naklonila 1000 Din. Neki dobrotnik je po smrti svoje sestre daroval konferenci veliko dobro ohranjene obleke, ki se je razdelila med najpotrebnejše siromakinje.

Poročilo dodamo iskreno željo, da bi v sedanjih težkih časih krščanska požrtovalnost in ljubezen do siromašnih in bednih vzbudila čim več novih dobrotnikov in podpornikov! Dosedanji dobrotniki in podporniki naj bi pa ostali zvesti in naklonjeni konferenci!

Radi 11 tatvin pred sodniki

Novo mesto, 17. februarja.

Pred kazenskim senatom trojice je danes zagovarjal 39 letni mlinar, ki je bil nekoč ugleden in dober posestnik, zadnja leta pa mu je zaradi nerednega življenja posestvo propadlo in se je v drugi polovici leta 1930 in v letu 1932 udal raznim tatvinam. Pri današnji razpravi se je zagovarjal radi 11 tatvin. Kradel je večino živiljske potrebšline, kakor svinjino, kokoši, purane, seno, sadje, grozdje itd. Vsa dejanja je odkrito priznal. Sodišče mu je prisodilo pet mesecev strogega zapore pogojno za dve leti.

Ljutomer

Španska razsaja v okolici kar na veliko. Starejše in mlajše prijeme z vso vročino, ki dosega včasih 40 stopinj. Smrtnih slučajev dosega še ni bilo, razen enega štiriletnega otroka.

Za vinsko razsajo, ki se vrši dne 7. in 8. marca v Ljutomeru, v dvorani g. Strasserja, so priprave v polnem teku. Vino po končanem pretakanju dozoreva, vse kaže, da lanski pridelek ne zaostaja za predlanskim glede kvalitete. Ljutomer pričakuje v teh dneh domačih in inozemskih kupcev. Baje priredi tiste dni tudi gostilničarska zadruga iz Maribora svoj izlet v Ljutomer.

stopnicah, Vrata so se odprla, zlati žarki so se usuli kakor strune in drhteli od nebeske glorie, tako jih je sprejela Devica Marija.

»Zdrava, Kraljice!«

»Zdrava! Zdrava!«

Kakor otroci so hiteli k nji, sveta Ana pa jo je objela in poljubila na lice. Odsli so po cerkvi in peli:

»Zdrava Marija — milosti polna — Gospod je s teboj!«

Marija je obstala pred oltarjem in povzela s srebrnim glasom:

»Moja duša poveljuje Gospodu

in duh se mi raduje

v Bogu, Zveličarju mojem.

Zakaj ozri se je na nizkost svoje dekle,

blagrujejo me vsi narodi,

ker mi je storil velike reči

On, ki je mogočen

in je sveto Njegovo ime.

Od rodu do rodu traja Njegovo usmiljenje

njim, ki Mu v strahu služijo.

Razkropil jih bo, ki so napuhnjeni.

Mogočne bo zavrgel

in povišal bo nizke.

Lačne bo napolnil z dobrotami

in bogate odpustil prazne.«

Poklekli so, čisto tiho je postalo — in odprl se je tabernakelj, iz bele hostije je zrastel in stopil pred nje.

Gospod Jezus Kristus,

Do kamnitih tal so se sklonili, luči so zasumele kakor daljave harfe in zatrepetale

(Dalje)

»Kaj planinec je Lenart tenko čul. Včasih so me na vse strani klicali. Zdal se kisam osamel in sem kar vesel, da lahko poskočim.«

»Menda sva midva tudi bolj osamela,« se je nasmešnila sosedu sveta mati.

Na Poljani jih je Janez Krstnik že čakal.

»Hvalimo Gospodale!«

»Na vekomaj!«

»Amen!«

Stopil jima je na čelo, trebil kamenje s poti in molčal.

Še Lenart je tiho spešil. Ko pa so prišli mimo prevaljskih gostlin, ni mogel drugače in se je razhudil:

»Čujte jih, kristjane!«

Tega in onega so srečali: trudne in samotne; žalostne in prekerne; lačne in pijane.

Za oglom sta računala trgovca: v senci sta blodila fant in dekle; žena je vlekla butaro; župnik in župan sta se sprehajala; trije popolni so prenočišča iskali; za vodnjakom so se v besedi razvemale.

»Nič nas ne poznajo!« se je muzal sveti Lenart.

»Kaj bi!« je pikro pristavil strogi s Poljane.

»Ne poznajo, ker ne vidijo. Ne vidijo, ker jim v dušah ni.«

2. Kako so se prevaljski patroni zbrali.

Ko so prišli mimo zadnje hiše, so jim zabrnili farski zvonovi in po polju je zašelestelo.

»Pred cerkvijo je čakala Barbara, za njo sveta z Brinjeve gore.«

»Zamudili smo se,« je mahnil planinec »Leška sta pošna.«

Otreali so si prah, zbrali se in stopili po

Ledeniki se lomijo

Pročelje obročastega ledenika na Groenlandiji je kakor poroča dr. Sorge (Berlin) 5 kilometrov širok, 90 do 100 metrov nad vodo in 600 do 700 metrov pod vodo. Najvišji izrastki pročelja segajo do 112 metrov v višino. In s tem je kajpada ogromni ledeni zid najvišje znano ledeniško pročelje sveta. Hitrost ledeniške gore dosega svojo višino v juliju in septembru in sicer 18 metrov v 24 urah na nekaterih mestih pa dosega 27 metrov. S tem spada Obročasti ledenik tudi med najhitrejšje ledenike sveta.

Dr. Sorge piše v »Forschungen und Fortschritte«, kako je filmal in meril ledenike in posamezne plavajoče ledene gore, ki so se odtrgale od velikanov. Manjši ledeni kosci se neprestano odlamljajo od pročelja ledenika in se rušijo v vodo. Velike gore pa, ki povzročajo večkrat naravne katastrofe, pa se odlomijo od ledenega jezika vsakih 10 do 20

dni. Te smo opazovali povsem od blizu, piše dr. Sorge. Po ponovnem trigonometrijskem merjenju ledeniškega pročelja sem komaj izmeril ledeno maso nekaterih odtrganih kosov, ki so treščili (potem ko so se razkrali od glavnega ledenika) v morje. Sleheri je imel po nekaj sto milijonov kub. metrov ledu. (100—600 milijonov kub. metrov). To je seveda podobno prostornini ogromne hiše, kakršne poznajo vele mesta. Če bi se seveda tak orjak odtrgal in se kotil v naseljeno dolino bi pomenil mnogo večjo katastrofo, kakor je bila leta 1906, ko se je razlila lava iz Vezuva. Ko se je odtrgala ena izmed takih ledenih gor, smo opazovali valove, ki so narasli v višino 30 metrov, ob obalah pa so se poganjali nad 100 metrov visoko. Prekašali so torej vse morske valove, bodisi po silnosti bodisi po veličini.

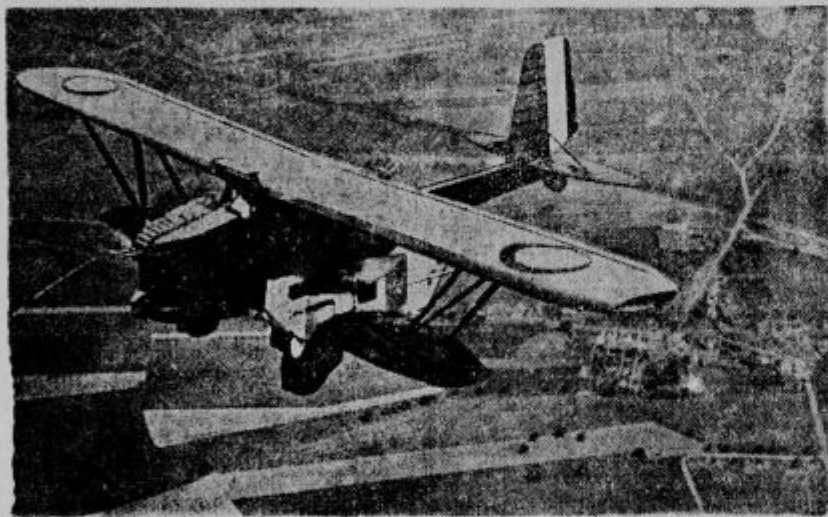

Pred stirimi dnevi je odletela iz Londona proti Indiji angleška letalska ekspedicija, ki misli premagati Mount Everest. Vodi jo letalec Fellowes. Ta je pred poletom izjavil, da ima ekspedicija tudi ta namen, da fotografsko preišče monteverestovo območje. Glavno pa je seveda, da dokaže: Letalu ni več na poti tudi najvišji vrh sveta. Meni, da bo v dveh, treh urah prekorčnil azijskega orjaka.

Reka se bliža mestu

Sredi centralnoazijskih džungel je vzraslo novo mesto Nukus kot glavno mesto Karakalpakov. To novo mesto je bilo potrebno radi katastrofe, ki se polagoma bliža dosedanjemu glavnemu mestu Turtkul. To mesto bo v bližnjih letih žrtev povodnji. Tekom zadnjih 15 let je reka Amu-Darja (v arab-

skem jeziku »Blodna reka«) porušila svoje naravne nasipe in se razlila v daljave in širjave. Hkrati pa se zmerom bolj bliža mestecu Turtkulu. L. 1925 je bila reka še 5 kilometrov daleč od mesta, danes pa je le še 300 metrov; in približno v dveh, treh letih bo mesto pod vodo...

Letala smrt. V Franciji so preizkušali te dni novo ogromno bombno letalo, ki je doseglo urno hitrost 320 km... To se pravi 100 km več, kot so preletela dosedanja bombna letala. Posadka te zračne križarke obstaja iz šestih mož.

Otroška cestna železnica

Moskva je odredila, da se rezervirajo nekatere proge cestne železnice le za otroke, ki obiskujejo šole. V slehernem vozu pa mora biti po ena uradna oseba, ki je odgovorna za to, da dospo otroci zdravi na svoje določeno mesto.

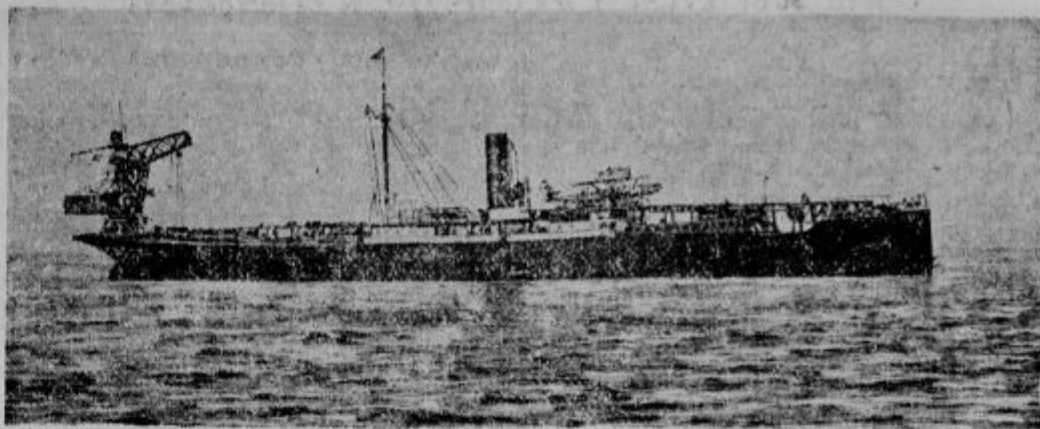
Turški smučarji

Turška vlada se zadnje čase odločno prizadeva, da bi uvedla v moderni Turčiji smučarski šport. Saj Ulu-Dag pogorje pri Brusi kakor tudi obmejno gorovje Kavkaza sta kot nalašč vabljivi ločki za odlični smučarski šport. Prosvetno ministrstvo je uvedlo smučarske tečaje na višjih šolah. Tudi turška armada ima posebno brigado smučarjev.

Znova požar na Coney-Islandu. Newyorški zabaviščni park Coney-Island, katerega je pred nedavnim obiskal velik požar, je bil te dni znova ves v plamenih. Škoda je ogromna.

Letališčni otok na Atlantiku

Nemška značna Hansa je s tem, da so 5000-tonski tovorni parnik »Westfalen« preuredili v nekak otok-letališče, uresničila dolgoletni načrti Nemčije za stalne zračne zveze z Južno Ameriko. Preurejena ladja »Westfalen« bo zadržana nekako v sredini med zapadno afriko in vzhodno ameriško obalo, kot plavajoč otok za letala. Da jo bodo mogla letala lažje najti, bo opremljena z nekaterimi optičnimi pomožnimi sredstvi: Podnevi z oblakom dima, ponoči pa s celo vrsto žarometov. Otok bo v službi tudi parniškega prometa, kakor tudi zrakovplovu »Grafu Zeppelinu« na njegovih južnoamer. poletih in sicer na ta način, da bo obveščal o vre-

menjskih razmerah sredi oceana. Ker je slet težkih letal, posebno vodnih letal izredno težaven, so napravili na ladji velik katapult, s katerega lahko spušča tudi težka Dornierova letala. Ladja je dolga 125 m in ima brezžično postajo, velika skladišča gorivnih sredstev, delavnice, stanovanja za posadko itd. Doslej je trajala poštna zveza med Nemčijo in Južno Ameriko tri tedne, odslej pa bo treba za pošto med Berlinom in Río de Janeirom samo 4—5 dni, med Berlinom in Buenos Airesom pa 5—7 dni. Poveljnik letališnega otoka je kapitan Wieting.

Kruh vpliva na značaj

V budapeštanskem živalskobiološkem inštitutu so začeli znanstveniki s poskusi, kakšen vpliv bo imela prehrana s pšenico, ječmenom ali obojim skupaj na organizem živali. Kemična sestavina obeh žitnih vrst je precej enaka, v praksi pa delujeta odločno različno na organizem. Ne smemo namreč pozabiti, da vsebuje vsaka vrsta imenovanih žit svojstvene vitamine, ki seveda svojevrstno vplivajo na telesni razvoj slehernega živega bitja. Poskusi so se vršili s kozami, kokoši in svinjami. S kozami in kokoši je šlo dokaj težko, ker te živali potrebujejo razen pšenice in ječmena tudi drugačne hrane. Zatorej se v čistem vplivu ne da govoriti. Pri svinjah pa so se poskusi povsem posrečili. Šest prejšnikov enake starosti je bilo na razpolago; dva so hranili s pšenico, dva z ječmenom, dva pa z obojim. Po triletnem preizkusu je bila sledeča: Prešiča, ki sta bila krmljena s pšenico, sta tehtala po 150 kilogramov; bila pa sta lena,

zamaščene noge so jima odpovedale; kot klavna žival sta bila prvovrstna. Onadva, ki sta uživala ječmen, pa sta tehtala le po 75 kilogramov; bila sta nizke rasti, vendar z močnimi kostmi zelo živahna, temperamentna... Prešiča pa, ki sta uživala ječmen in pšenico, sta bila nekako v sredini prvega in drugega para. Tudi pri kokoših in kozah se je deloma opazilo orisano delovanje, vendar ne v tako odločni obliki. Ravnatelj inštituta dr. Weiser, misli, da deluje uživanje imenovanih žit tudi na ljudstva svojevrstno; ne le na telesno gradbo, marveč predvsem na značaj. — Tako so ljudje, ki uživajo pšenični kruh (Mažari) manj aktivni, nagibajo se k melanholiji kakor tudi telesni maščobnosti. Narodi pa, ki uživajo ječmenov kruh, so podjetni, sveži, navdušeni za napredek, kar bi precej odgovarjalo Germanom. Širok statističen pregled v tej smeri pa bo dala bodočnost.

Polet iz Moskve na Kamčatko - ponesrečen

Sovjetskoruski letalec Vodopjanov, ki je startal te dni iz Moskve na Kamčatko (23.000 km dolga proga), je padel tik pred poletom nad Bajkalskim jezerom. Letalo je povsem razdejano. Vodopjanov mehanik je bil na mestu mrtev, Vodopjanov pa je težko ranjen, zato so ga prepeljali v bolnišnico v Udinsk. Vendar upajo, da mu bodo rešili življenje. Namen poleta je bil, da bi Vodopjanov pregledal progo iz Moskve do Petropavlovskega na Kamčatki. Tu bi kasneje organiziral stalen zračni promet.

Kserksova palača

Arheološki strokovnjaki chicaške univerze v Perziji so imeli veliko srečo. Našli so na mestu nekdanje prestolnice Persepolisa (severovzhodno od Širaza) razsežne razvaline Darijevih in Kserkssovih palač. Američani so pripravili razvaline za fotografiranje in merjenje šele po dveh letih napornega dela. Našli so veliko zanimivih stvari, med drugim dragocene kiparske okraske iz dobe Kira Velikega. To so najstarejši do zdaj poznani sledovi stavbene umetnosti v Osrednji Aziji. — Drugo senzacijo pomeni zidana hiša iz kamene dobe, ki je oddaljena od Persepolisa 5 km in je izredno dobro ohranjena. Ima celo nepoškodovana okna in vrata z duhoviti zapahi, kar je največja redkost. Doktor Brestede, vodja skupine raziskovalcev, cení starost stavbe na najmanj 6000 let.

Anekdoča

Veliki ruski knez Mihael, najmlajši brat carja Aleksandra II., je povabil nekoč slovitega astronoma v Poltavi, Struve-ja na slavnosten obed. Seveda je prišel sem ves častniški zbor petrografskega polka z vsemi odlikovanji in blestečimi trakovi, tako da se je astronom v svoji črni obleki umaknil v kot.

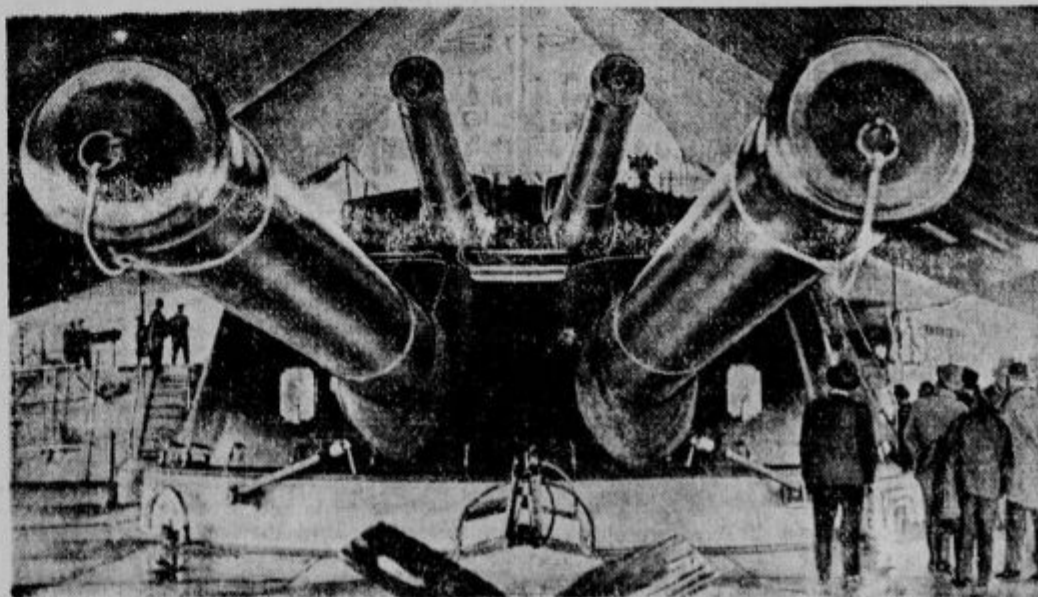
Seveda ga knez opazi in pokliče k sebi. Ko pa vidi, da ga častniki prezirljivo motrijo in si namigujejo, kako nespreten je, se obrne k njim: »Ne zamerite učenjaku. Povsem zmedel se je, ko je videl tu toliko zvezd na napačnem mestu...«

Prva brezžična slika Rooseveltovega in Cermakovega atentatorja Zaganare.

Abstinenca med mornarji

Med britanskimi mornarji se porablja zadnje čase toliko čaja in limonade na ladjah, da le še redko kdo sprašuje za rum. Ker pa je že nekaj let uvedena v angleški mornarici navada, da dobi lahko sleherni mornar namesto ruma odgovarjajočo vsoto denarja, se angleški mornarji zmerom bolj odvrtaajo od ruma in sprejemajo denar, z njim pa gredo v brezalkoholne kantine, ki so tudi že urejene na ladjah in v pristaniščih.

Največji ladijski topovi Francije. Francoska križarka »Bretagne« nudi sledeč strahoten pogled. Cev topov imajo 31 cm premera. Ima pa »Bretagne« 10 takih smrtnih žrel...

Vzrok katastrofe v Neunkirchenu

Po vesteh iz Saarbrucka je prišlo v Neunkirchenu do katastrofe vsled tega, ker je neki delavec udaril s kladivom na odvodno cev rezervoarja, radi česar je začel uhajati plin v plamenih, 50 metrov visokih. Na ta način se je kajpada zgornji del gazometra silno ugreel in eksplodiral.

Studentje proti vojski

Zveza študentov oxfordske univerze je izglasovala z 275 proti 153 članom resolucijo, v kateri izjavljajo člani te zveze, da ne bodo nikdar in pod nobenim pogojem prišli za orožje, s katerim bi šli v vojsko ubijati ljudi.

„At'antique“ na prodaj

Lastništvo zgorelega »Atlantika« je sporočilo 72 zavarovalnim družbam, da jim prepusti trup zgorelega orjaka »Atlantika«, a za to zahteva 170 milijonov frankov, to je število skupne zavarovalnine.

Svetovni muzej narodnih noš

V Neustadtu pri Coburgu bo še to leto odprt svetovni muzej narodnih noš, za katerega zbirajo etnografi že nekaj mesecev noše iz vsega sveta. Figure v originalni noši so že dospele v ogromnem številu iz Koreje, Japonske, Grčije, Liberije, Laponske, Jave, Severne Amerike, Maroka in 20 drugih držav. Kot posebnost se smatrajo najmanjše figure sveta, ki so prišlele iz Južne Amerike, in niso večje kot nekaj milimetrov. Prav tako je zanimiv kitajski svatbeni sprevod.

Redke znamke

Te dni se bo vršila javna dražba znamk, ki je ena največjih zbirk na svetu. Med ostalimi znamkami bosta v zbirki tudi 2 znamki sv. Mavricija iz leta 1847. Teh znamk je danes le še 25, ki so seveda raztresene po svetu, a sleherni velja en milijon dinarjev.

ZAHVALA. Za vse tolažilne izraze sožalja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega predobrega

JOSIPA

izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo št. duhovščini, tovarišem »Borcem« in dekliskemu odseku godbi K. P. D., gg. pevsem, g. Arnežu Petru in g. Natlačenu za poslovičje ob odprtem grobu. Vsem darovalcem vencev in šopkov, ter sploh vsem, ki so draga pokojnika spremlili na zadnji poti! — Vsem Bog plačaj!

Jesenice, dne 19. februarja 1933.

Zalujoča rodbina: Poženel.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; denitvenjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se račun enokolonjski. 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 358. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe isčajo

Prodajalka

isča službo v trgovini. Nastop s 15. marcem ali s 1. aprilom. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1652.

Dekle

ki zna kuhati, ljubi otroke — želi službo izven Ljubljane. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Grem tudi kot varuhinja otrok« št. 1654. (a)

Denar

Posojila podeljuje

»Zadruga«, Ljubljana pp. 307. Sprejme poverenike. (d)

Vložne knjižice

kupite ali prodaste najbolje pri Komand družbi M. JANKOLE Ljubljana Selenburgova ulica 6. II. Telefon 30-52. (d)

Stanovanja

Dve stanovanji

štirisobno z vsem komfortom in dvosobno, komfortno, s kabineto, blizu sv. Jožefa — oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1736. (e)

Stanovanje

trisočno, s pritliklinami, solnčno, sredi mesta, oddam z majem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1891. (e)

Stanovanje

3 sobno, z balkonom, pralnico in pritliklinami oddam s 1. aprilom ali pozneje mirni stranki. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1892. (e)

Opremljena soba

enačna in svetla se ceno odda eni ali dvema osebam na Miklošičevi c. št. 22 B. L. nadstr. vrata 17. (Delavska zbornica) s

Lepa solnčna soba

v bližini glavnega kolo dvora, se odda solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1914. s

Stanovanje

sobo in kuhinjo, oddam. Kodoljevo, Štepanja vas št. 110. (e)

Lepo sobo

opremljeno — oddam za stalno solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1737. (s)

Vnajem

ISČEJO:

Dvostanovanjsko vilo

največ 15 minut od centra Ljubljane, vzamem v najem. Ponudbe pod »Takoj ali kasneje« št. 1911.

ODDAJO:

Hotel Plesnik

v Logarski dolini se odda takoj z vsem inventarjem v najem. Franc Plesnik, hotelir, Logarska dolina.

Detajlno trgovino

z mešanim blagom, staro dobro vpeljeno v Ljubljani oddam v najem. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod št. 1709. (n)

Kupimo

Bukovo oglje

kupi vsako množino Uran Franc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 24. (k)

Vasokovrtno

zlatu kupimo

po najvišjih cenah CERNE tvevtr Ljubljana, Wollova ulica št. 3

Prodamo

Joughurt

sladka smetana, stolčena, razni sir, čajno maslo — najbolje in najceneje v Mlekarni, Dunajska 17. (l)

115 Din

1 m³ žaganih bukovih drv prvovrstnih franko hiša nudi Velepč Sv. Jerneja cesta 25 Telefon 27-08 ft

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in natecneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana Židovska ulica in Stari trg (ll)

1000 kg sladkega sena naprodaj. Koseze št. 1, Zg. Šiška. (l)

Naprodaj

brek, kočija, dve spalnici, češnjeva 4800 Din, brstova 4600 Din, bukovne suhe deske 20—120 mm, 30 m³, po 290 Din. — Ljubljana, Prule 8. (ll)

LANENE TRGOVINE

ve druzi kemila nudi najceneje Velepčova št. 10 moka A VOLK LJUBLJANA Realizirana cesta št. 3

DRVA N PREMOG

pri Iv. Schumi

Dolenjska cesta Telefon št. 2951

1 m³

subih žaganih bukovih drv po 100 Din, pripelje v hišo Mušič, Trzin 80. l

Ali že veste

da so »Jaffa« pomaranče vseh vrst tudi čez pol kg težke, najceneje v delikatesi in špeceriji F. K. Kovačič, Miklošičeva cesta. (ll)

Črne suknje

najbolji nakup Anton Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (ll)

Krojaška delavnica

dobro vpeljana, s sigurno eksitenco, brez konkurence, na otoku Hvaru, se zaradi odpotovanja ceneno proda. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1900. Znamka za odgovor. (ll)

Posedstva

Posedstvo

obstoječe iz hiše z vrtom in pritliklin, kozolca, njive in treh gozdov, v Mirni peči št. 14, Dolenjsko, naprodaj. Jože Pirnar. (p)

Posedstvo

v izmeri 4,5 ha, z lepim stanovanjem, dam v najem poljedelski rodbini. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kmetija« št. 1913. (p)

Vrt

z mnogimi gnojnimi gredami in okni, v najboljšem stanju, v mestu, v najugodnejši legi, z dobro obdelano zemljo — dam takoj v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1811. (p)

Oblastno dovoljena RAZPRODAJA

Ker naša razprodaja traja le še par dni, smo ponovno znižali cene la angleškemu in češkemu blagu za moške in ženske obleke, kakor tudi ostali manufakturi.

Velika izbira ostankov

OBLAČILNICA ILIRIJA

Ljubljana, Mestni trg št. 17/L.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam žalostno vest, da je v Leonišču v Ljubljani, dne 19. februarja 1933 ob pol 9 zvečer, po kratki, mučni bolezni, previšena s tolažili svete vere, zapustila svoje drage gospa

Kristinca Hribar roj. Mercina

žena vratarja v državni umobolnici na Studencu

v 32. letu starosti.

Pogreb bo danes popoldne ob 4 iz mrtvašnice na Studencu na farno pokopališče Dev. Mar. Polje.

Studenec, dne 20. februarja 1933.

Ivan Hribar, soproj, Ivanček, Tonček, sinova in ostali sorodniki.

Zahvala

Vsem, ki so se spomnili z molitvijo, sožaljem in z udeležbo pri žalnem sprevedu, ko smo pokopavali našo nepozabno gospodično

JOSIPINO JANČARJEVO

naj bo izrečena na tem mestu naša iskrena in najgobjja zahvala. Naša hvaležnost velja zlasti prečastitemu gospodu generalnemu vikarju Ignaciju Nadrahu, ki ji je bil duhovni tolažnik, zdravniku g. dr. Höglerju, ki ji je bil v smrtni uri ob strani, dalje preč. g. stolnemu župniku dr. Tomažu Klinarju za cerkvene obrede pri žalnem sprevedu, preč. gg. stol. kanonikoma Stroj in dr. Opeki, pevskemu društvu »Ljubljana« za ginjlive žalostinke, Zadrugi pekova za spremstvo pri žalnem sprevedu in za lepi venec, Zadrugi slaščičarjev, domačemu delavstvu, ki je s polno udeležbo zadnjič izkazalo spoštovanje do pokojnice, čast. sestram vseh zavodov in šolski mladini, vsem številnim sorodnikom, znancem in prijateljem! Bodite zahvaljeni za vse izraze svoje naklonjenosti, spoštovanja, ljubezni in sožalja. Blagi pokojnici naj sveti Večna luč!

Ljubljana, dne 20. februarja 1933.

Zalujoča rodbina Dolinar.

P. C. Wren:

Lepi Mihael

43

Obljubil sem mu, da ne bom absinta niti pogledal, pa najsi bi bil zelen ali drugačne barve.

»Potem ne boste nikdar dobili prave tropske omotice,« me je poučeval. »In nikdar ne boste umorili kakega tovariša ali se uprli seržantu, temveč se boste le sami umorili ali pa dezertirali in v pustinji umrli.«

»Ali ste vi že kdaj doživeli tako strahotne reči, gospod seržant?« sem ga vprašal.

»Ne, rekrut, niti samoumora nisem izvršil,« mi je odgovoril. »Jaz sem si le glavo do kože obril in jo poslikal rdeče, belo in modro ter so me zato spoznali za pravega domoljuba.«

Začel sem domnevati, da sta spravili obe steklenici vina in absint seržantovo domišljijo do pretiravanja, sem pa kasneje zvedel, da je govoril golo resnico. (Ko je bil nekoč zaposlen s pleskanjem neke čuvajnice svojega taborišča, se mu je porodila misel, da bi si poslikal eno stran gladko obrbite glave rdeče, drugo stran modro, srednji del pa belo. Tako so postali nanj pozorni, vendar pa je to pozornost znal opravičiti kasneje z veliko hrabrostjo v mnogih bitkah v Algeriji.)

»Kaj pa more človek napraviti, da se ubrani tropski omotici?« sem vprašal.

»Nič,« je odgovoril kruto. »Dobro je, ako človek ne modruje in ne razglablja, še boljše pa je biti povišan. Toda, dočim najde Arabec v puščavi dve stvari, jih najde Evropejec troje. In te so tam in ostanejo tam...«

Pogledal sem ga, ne da bi ga mogel razumeti.

»Arabec najde sonce in pesek — in vsakega preveč; Evropejec pa najde neizogibno sonce, pesek in blaznost

— in od vsega preveč.« mi je pojasnjeval. »Blaznost tiči bržda v zraku ali pa je posledica sončnih žarkov; ne vem tega gotovo, četudi vem tako marsikaj. Toda sedaj ste že dovolj govorili, več kakor se spodobi. Pustite me sedaj v miru, bleu...«

Umolknil sem, četudi bi ga bil še rad vprašal, zakaj me kliče z imenom »bleu«. Nisem se zdel sebi kdo ve kako moder, bil sem pa tudi prepričan, da nisem imel niti malo modre barve na sebi. (Kasneje sem zvedel, da je »bleu« v francoskem vojaškem narečju ime za rekruta.)

Ko sva slednjič prispela do cilja neke srednjeveške trdnjave ob morski obali, me je bolela že glava od obilnega ropota prenapolnjenih cest in vročine, pa tudi v očeh me je bodlo.

»Tu sva,« je rekel seržant, »zbogom, bleu, in naj doživi vrag še mnogo veselja z vami!«

»Hvala lepa, seržant, enako želim vam!« sem mu odgovoril.

K seržantu vhodne straže je dejal na kratko: »Rekrut za legijo, ubog hudič!« Potem je odšel. Nikdar več ga nisem videl.

»Pojdite z menoj,« mi je dejal stražni seržant in me vodil skozi zapuščene hodnike, ki so bili vlažni in prepeleti in v katerih je močno odmeval vsak korak. Imel sem občutek, ko da se odpravljam v jetnišnico, in bil sem zelo pobit.

Pred nekimi vrati se je ustavil, jih odprl, mi z roko velel, naj vstopim, in zaloputnil vrata za seboj.

Takrat sem se prvič v življenju nahajal v sobi francoske vojašnice.

Vzdolž sten so stale vojaške postelje, ostalo pohištvo pa je bilo sestavljeno iz klopi, velike mize in peči, okoli katere so lenarili ljudje v boljnih in revnejših meščanskih oblekah.

Mihael in Digby nista bila med njimi, zaradi česar sem bil močno razočaran.

Vsi rekruti so zijali vame. Zrak v izbi je bil strašen, človek je komaj vztrajal.

Vsa okna so bila zabita, in vsi, ki so bili v sobi, kakor tudi peč so krepko kadili.

Mogoče je, da so ljudje kadili tobak, toda ni bil take vrste, da bi ga bil poznal. Dišalo je po tlečem listju. Ne da bi pomislil, sem stopil k najbližjemu oknu, ki se je dalo odpreti. Ne bom trdil, da v Fort St. Jeanu nikoli niso odprli kakega okna, toda iz začudenja — ki bi mu skoraj smel reči osuplost — sem sklepal, da tega bržkone niso prečesto delali. Kaj bi se bilo zgodilo, ako bi bil navzoč kak korporal ali star vojak, res ne vem...

Okoli mize je sedela gruča treh ali štirih mož, ki so kazali nejevoljo nad mojo drznostjo. Njih vzklik prenečenja so zveneli zelo ogorčeno. Eden njih je vstal in šel proti meni.

»Ali vam mogoče zrak tu v našem gnezdecu ne ugaja?« mi je rekel z izzivajočim in pretečim glasom, ki naj bi me ugnal.

»Ne,« sem odgovoril in ga skrbno meril gori in doli, »vam tudi najbrže ne; kaj nameravate ukreniti radi tega?«

Moje obnašanje ni bilo hvalevredno, to priznam. Postavljal sem se na isto stopnjo s tem neprijetnim bitjem, toda to se mi je zdelo najboljše, da sem se mu uspešno postavil po robu. Naj ne bi precenjevali moje zaloge krščanske ponižnosti. Bil sem zadnji, ki bi hotel komu storiti kaj žalega, nikakor pa nisem bil voljan prenašati, da bi me kdo nahrulil.

Nisem imel namena, da bi se tam komu zasovražil, vendar pa nisem mogel dovoliti, da bi kdo nedostojno nastopil proti meni, da bi me preplašil.